

[Statsministeren.]

mill. kr. i 1962 i forhold til 1961, hvor det som nævnt lå et sted omkring 600-700 mill. kr. Det vil altså sige, at vi netto skulle få et forventet valutaunderskud på henimod 1 milliard kr. Det er givet, at vi i 1962 som i 1961 vil optage en del lån i udlandet, men de bliver vel ikke af meget større omfang end i 1961, og derfor må vi se i øjnene, at valutastillingen, hvis der ikke foretages noget, kan forringes; der kan næsten blive tale om en halvering af valuta-reserven. I dag ligger denne på omkring 1 100 mill. kr., og selv om en sådan forringelse nok kan tales, kan en fortsættelse heraf ikke tillades. Og selv om man foretager sig noget, ved vi alle sammen, at det tager sin tid, før stabiliserende forholdsregler viser deres effekt.

Man kan så spørge, hvorfor forringelsen sker. Ja, egentlig er det vel ikke svært at besvare, for den svage tendens allerede i 1960 til, at efterspørgslen oversteg udbuddet, er fortsat i 1961. Man kan alt i alt skønne, at indtægterne vel er forøget med 15 pct., og da produktionen — hvad der i øvrigt slet ikke er så lidt — særlig på grund af produktivitetforøgelsen har medført en stigning i nationalindkomsten i reale kroner på 4-5 pct., er ligevægten blevet tilvejebragt dels ved den prisstigning, vi talte om før, på 6-7 pct., dels ved tendensen til valutaunderskud.

Det er problemets kerne, og det, man så må spørge sig selv om, er: hvordan vil det gå på dette felt i 1962? Kan det forventes, at det efterspørgselspres, som har gjort sig gældende i 1961, og som altså har disse virkninger på priser og valutastilling, vil blive større?

Jeg beklager meget, at den økonomiske årsversigt ikke har kunnet offentliggøres endnu, men vi har jo for at prøve at imødegå nogle af vanskelighederne givet de ærede forespørgere nogle eksemplarer i korrektur. De skøn, der er foretaget over dette spørgsmål i den økonomiske årsversigt, går nærmest ud på, at der vel nok ikke kan forventes en stigning i efterspørgselspresset, men da det er stort nok i forvejen, er dette i sig selv uheldigt og må modvirkes. Det har vist sig, at vi i 1961 på grund af lønstigninger, avancestigninger og en nedsættelse af statens underskud, der er blevet forvædet

til et underskud, har fået dette stigende efterspørgselspres. Såvel lønstigninger som avancestigninger har altså været større, end den samlede produktion kunne bære. Og når der i en sådan situation samtidig sker det, at et overskud på statsbudgettet, som i en række år var stigende og — når vi ser på kasseregnskabet — i 1960-61 endte med et beløb på omkring 400 mill. kr., i løbet af 1961-62, altså det finansår, vi nu befinder os i, ændres fra plus 400 mill. kr. til omkring minus 500 mill. kr., er det en forringelse på henimod 1 milliard kr. Det er ganske klart, at en sådan forøgelse af folks købekraft må have virkninger, hvad vi da også har set. Jeg lægger megen vægt på dette punkt, for det er jo her, vi skal prøve at rette situationen op.

Her kommer vi til et afgørende spørgsmål, og jeg håber, at de ærede ordførere har studeret den redegørelse lidt, der findes i korrekturen til årsversigten over statsfinanserne. Man kan i denne forbindelse spørge, og man har spurgt — og mange har svaret, efter min mening lidt for tidligt —: er der ikke en tendens til, at i det kommende finansår vil det underskud, som vi har i indeværende finansår, forsvinde, ligesom automatisk rette sig selv op? Vi må skønne, at indtægterne til staten, hvis vi i øvrigt ikke ændrer vore skattelove, vil stige. Den stærke indkomststigning, vi har haft i 1961; vil omsætte sig i et betydelig forøget skatteprovenu i skatteåret 1962-63 — man regner med 600-800 mill. kr. På samme måde må man, hvis den høje økonomiske aktivitet vedvarer, regne med, at også forbruget stiger. Forbruget søger jo i høj grad hen på afgiftsbelagte varer, og derfor vil også provenuet af forbrugsafgifterne forøges.

Det er rigtigt. Men man må ikke glemme, at der også er udsigt til betydelige udgiftsstigninger på en lang række felter. Det skal jeg dog ikke gå i enkeltheder med, da jeg tror, det i højere grad hører hjemme under behandlingen af selve lovforslagene i næste uge; jeg skal blot nævne det, der er hovedresultatet: at selv om man kan forvente væsentlige indtægtsstigninger, er der sådanne udgiftsstigninger, at det højeste, man kan nå hen til, er, at det underskud, vi har haft i indeværende år med et kasseunderskud på omkring 500 mill. kr., kan forventes at komme ud af verden. Jeg har